Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2209894
Steller: W. den Heeten
Datum commissie: 21-01-2024
Datum raadsvergadering:04-02-2024

Team: ZS
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: M. van der Ven
E-mail: w.den.heeten@hoorn.nl

Onderwerp
Zienswijze Kadernota 2026 GGD Hollands Noorden (GGD HN)

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Raadbesluit zienswijze Kadernota 2026 GGD Hollands Noorden
2	Brief aan dagelijks bestuur GGD Hollands Noorden zienswijze raad Hoorn
3	Begeleidende brief GGD Hollands Noorden
4	Kadernota 2026 GGD Hollands Noorden
5	Verslag klankbordgroep Financiën

De raad besluit

1. Een positieve zienswijze af te geven op de Kadernota 2026 van GGD Hollands Noorden.
2. Een positieve zienswijze te geven op het bezuinigingsscenario van 5% met uitzondering van de bezuinigingen ten aanzien van de OGGZ.
3. De GGD NHN opdracht te geven het scenario dat nu 4,3% betekent voor gemeente Hoorn aan te vullen om op 5% te komen (€ 248.000). Dit te doen met maatregelen die momenteel niet in de voorgestelde bezuinigingsscenario's benoemd worden en die niet de OGGZ raken.
4. De GGD opdracht te geven het 5% bezuinigingsscenario te verwerken in de begroting GGD NHN 2026.
5. De GGD HN opdracht te geven om intensiever samen te werken met andere gemeenschappelijke regelingen om hierdoor efficiency voordelen te behalen.
6. Deze zienswijze door middel van bijgevoegde brief aan het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Hollands Noorden kenbaar te maken.

Samenvatting
De Kadernota van de GGD Hollands Noorden wordt voor zienswijze voorgelegd aan de Westfriese gemeenteraden. De Regietafel Noord-Holland Noord heeft de GGD HN bezuinigingsrichtlijnen voorgesteld, waarbij de gemeenschappelijke regelingen scenario's moeten uitwerken van structurele bezuinigingen van 3, 5 en 7% op de gemeentelijke bijdrage 2026. De gemeenteraad van Hoorn wordt voorgesteld voor het scenario van 5% te kiezen en een positieve zienswijze af te geven. Wel krijgt de GGD HN nog een aantal opdrachten mee, welke in dit voorstel verder worden toegelicht. De Kadernota wordt in de vergadering van het algemeen bestuur van 12 maart 2025 vastgesteld, de zienswijzen van alle gemeenten worden daarbij betrokken.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Het dagelijks bestuur (DB) van de GGD HN heeft op 13 december 2024 de kadernota GGD Hollands Noorden 2026 aangeboden voor zienswijze van de raad. Met het afgeven van een zienswijze kan de raad invloed uitoefenen op het inhoudelijke en financiële beleid van de gemeenschappelijke regeling.

Deze kadernota 2026 is gebaseerd op de ingezette lijn uit de voorgaande Kadernota's en de begroting 2025 waarop gemeenteraden hun zienswijze hebben ingediend.

Belang
De raad is betrokken bij de financiële situatie van de GGD HN en heeft gelegenheid zienswijzen mee te geven of accenten te benadrukken. Het stelt de raad in de gelegenheid invloed uit te oefenen op de beleidsmatige en financiële uitgangspunten van de GGD HN.

Centrale vraag
Welke zienswijze wil de gemeenteraad meegeven voor de Kadernota 2026 van de GGD HN?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat
De GGD HN bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners. Dit voorstel heeft betrekking op de toekomstplannen van de GGD HN. Goede afspraken hierover zijn van belang voor een goede uitvoering van hun taken.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie
Dit voorstel draagt bij aan Global Goals nummer 3 "Goede gezondheid en welzijn". De vier focuslijnen van de GGD HN zijn gericht op een goede gezondheid en welzijn.

4. Kaders
Wet gemeenschappelijke regelingen
In de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) is geregeld hoe een gemeenschappelijk regeling moet worden ingericht. De GGD HN is een gemeenschappelijke regeling. Artikel 34b heeft betrekking op de bevoegdheden van het algemeen en dagelijks bestuur van de GGD HN. Artikel 35, derde lid betreft de bevoegdheid van de gemeenteraad om een zienswijze af te geven.

Gemeenschappelijke Regeling GGD Hollands Noorden
De gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden is een besluit tot samenwerking tussen de 16 gemeenten in Noord-Holland Noord. De GGD HN voert gemeentelijke taken uit die vermeld staan in de Wet publieke gezondheid (Wpg) en taken die bij of krachtens andere wetten zijn opgedragen. Daarnaast voert de GGD HN ook aanvullende diensten uit.

De Financiële verordening GGD Hollands Noorden 2022
De Financiële verordening bevat de uitgangspunten voor het financiële beleid en de kaders voor het borgen van financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie.

De financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland-Noord (FUGR 2019)
In artikel 4 van de FUGR 2019 zijn de termijnen voor de zienswijzen, kadernota, begroting en jaarstukken geregeld.

Notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen' 2018
Deze notitie gaat over de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad bij gemeenschappelijke regelingen.

Raadsbesluit taakstelling van 5% op de gemeenschappelijke regelingen
De gemeenteraad heeft op 12 november 2024 ingestemd met een taakstelling van 5% op de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden. Hiervoor is een bedrag van afgerond € 248.000 ingeboekt in de begroting 2026 en verder.

5. Argumenten

Toelichting scenario's bezuinigingen
Bijna alle gemeenten worden vanaf 2026 geconfronteerd met een lagere bijdrage in het Gemeentefonds. De Regietafel Noord-Holland Noord heeft alle gemeenschappelijke regelingen daarom bezuinigingsrichtlijnen voorgesteld, waarbij de gemeenschappelijke regelingen twee scenario's moeten uitwerken van structurele bezuinigingen van 3 en 5% op de gemeentelijke bijdrage 2026. Op verzoek van de gemeenten in de regio Alkmaar is daar een scenario van 7% aan toegevoegd. De Regietafel verzocht ook daarbij inzichtelijk te maken wat de effecten zijn op het niveau van taken en impact. De GGD HN heeft gehoor gegeven aan deze oproep en scenario's uitgewerkt, welke zijn toegevoegd aan de Kadernota 2026.

In de kadernota zijn per bezuinigingspercentage de maatschappelijke effecten van de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen, de gemeentelijke verplichtingen op basis van de wetgeving en de (verschuivende) risico's opgenomen.

Naast de keuze voor de drie scenario's, is er geen keuze gelaten in de specifieke bezuinigingsmaatregelen. Zo zijn er aan het scenario van 3% vijf extra maatregelen toegevoegd om te komen tot het scenario van 5%. Aan het scenario van 5% zijn vervolgens zeven maatregelen toegevoegd waarvan het dagelijks bestuur er slechts één adviseert. Zoals de scenario's nu voorliggen, is er zodoende geen mogelijkheid tot het wijzigen van de scenario's of het eventueel aanvullen of verschuiven van maatregelen.

Beleidsmatige uitgangspunten
In 2026 blijft de GGD zich inzetten om de GGD te positioneren als regionale kennis- en adviespartner. Daarnaast werkt de GGD domeinoverstijgend samen (met onder andere ketenpartners in het sociaal domein, onderwijs, het regionale zorgnetwerk AMR, GGD'en en Veiligheidsregio). Ook sluit de GGD aan bij landelijke ontwikkelingen, zoals het versterken van de publieke gezondheid en de digitale ontwikkelingen die in samenwerking met de GGD'en worden opgepakt.

Los van de bezuinigingen bevat de kadernota geen bijzonderheden die het geven van een positieve zienswijze in de weg zou staan. Bij de bezuinigingsscenario's zijn echter een aantal obstakels waargenomen waarvoor dit wel geldt. Zodoende wordt voorgesteld om bij het afgeven van de positieve zienswijze wel een drietal opdrachten mee te geven aan de GGD HN. Hiermee dienen deze obstakels te worden weggenomen. De voorwaarden zijn als volgt:

1. *Opplussen naar 5% conform afspraak*
   Het voorstel aan de raad is om de beleidsmatige uitgangspunten en het financiële scenario van 5% te ondersteunen. De maatschappelijke impact binnen het 7% scenario zijn te groot en binnen het 3% scenario zijn de financiële belangen te klein. Wel voldoet het scenario van 5% momenteel niet aan de opdracht, doordat het in de praktijk niet verder komt dan een bezuiniging van 4,3%. Om deze reden wordt de raad verzocht om de opdracht mee te geven dat dit scenario wordt aangevuld om wel tot de gevraagde 5% te komen. Dit kan worden gedaan met maatregelen die eerder wel door het AB zijn aangedragen, maar nu niet in de scenario's zijn verwerkt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan bezuinigingen op het gebied van personeels- en ICT-kosten.

2. *Bezuinigingen rondom OGGZ*
In de bezuinigingsscenario's voor 3%, 5% en 7% zijn een drietal maatregelen (maatregel 4, maatregel 5 en maatregel 6) opgenomen met betrekking tot de taken die de GGD doet op de OGGZ taken (team Vangnet & Advies). Deze drie maatregelen horen geen deel uit te maken van de bezuinigingsscenario's, omdat deze taken die de GGD doet op de OGGZ niet onder de GR van de GGD vallen. De ombuigingen van de GGD HN zijn enkel van toepassing op taken die voor alle 16 deelnemende gemeenten worden uitgevoerd door de GGD HN. Losse taken die enkel voor individuele gemeenten worden uitgevoerd, zoals bovengenoemde taken, vallen hier niet onder. Op de subsidie vanuit de regionale middelen voor de taken op de OGGZ wordt op dit moment niet bezuinigd. Er wordt zodoende voorgesteld om dit uit het voorgestelde bezuinigingsscenario van 5% te halen en dit gat aan te vullen met maatregelen die nu nog niet in de bezuinigingsscenario's zijn verwerkt. Mocht de GGD HN met deze maatregelen andere taken bedoelen die wel onder de GR vallen, dan dient de GGD dit te verduidelijken. Omdat dit nu uit de tekst niet duidelijk wordt, wordt geadviseerd deze maatregelen volledig weg te laten

3. *Bevorderen efficiency*
Er wordt geadviseerd om de GGD HN intensiever met andere gemeenschappelijke regelingen samen te werken. Op deze wijze kunnen bijvoorbeeld efficiency voordelen behaald worden. Denk hierbij aan het gezamenlijk inkopen van producten en diensten.

<u>Financiële uitgangspunten</u>
In de kadernota 2026 is in eerste instantie de ingezette financiële lijn van de Begroting 2025 bestendigd. De indexatie voor 2026 is gebaseerd op de hoogte die de Regietafel Noord-Holland Noord in de indexatiebrief kenbaar heeft gemaakt. Voor de begroting 2026 gaat dit om 7,2% loonindexatie en 8% prijsindexatie.

In de Kadernota zijn feitelijk 4 scenario's uitgewerkt:
1. scenario ongewijzigd beleid (vanaf pagina 7 en verder)
2.bezuinigingsscenario 3% (vanaf pagina 22 en verder)
3.bezuinigingsscenario 5% (vanaf pagina 42 en verder)
4.bezuinigingsscenario 7 % (vanaf pagina 63 en verder).

In de voorgestelde bezuinigingsbedragen is het uitgangspunt opgenomen dat er van het totaal te bezuinigen bedrag 20% bezuinigd wordt op de overheadkosten. Zo beweegt bezuiniging op de overhead mee in de scenario's.

De taakstelling in de Hoornse begroting is berekend op € 248.000. De voorwaarden die worden gesteld aan de zienswijze moeten uiteindelijk leiden tot een bezuiniging van dit bedrag.

<u>Adviezen klankbordgroep financiën</u>
De financiële klankbordgroep constateert dat de kadernota inhoudelijk goed is. Daarnaast wordt door hen opgemerkt dat de voorgestelde scenario's niet de beoogde bezuinigingspercentages behalen. De 5% is feitelijk 4,3%. Ook de financiële klankbordgroep adviseert zodoende de GGD HN om dit scenario op te vullen tot de daadwerkelijke 5%. Dit geeft meer sturing aan de voorkant in he proces van zienswijzen en uiteindelijke besluitvorming.

<u>Algemene reserve en weerstandsvermogen</u>
Als gevolg van het Cao-gat, dat is ontstaan in 2023, is de GGD niet in staat om vermogen op te bouwen in 2024 en 2025 en staat de algemene reserve onder grote druk. Bij een negatieve algemene reserve is het, conform het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader gemeenschappelijke regelingen, aan de deelnemers om het tekort direct aan te vullen, zodat geen negatieve algemene reserve ontstaat.
In 2026 is de (geprognosticeerde) algemene reserve dan ook ontoereikend om financiële risico's op te vangen.

Afhankelijk van besluitvorming over de bezuinigingsscenario's ontstaat er vanaf 2026 een groot financieel risico op frictiekosten door de bezuinigingsopgave van gemeenten. In de bijlagen is in de uitwerking van de drie bezuinigingen.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het voorstel is besproken met de 16 gemeenten. Er is geen consensus bereikt over het te kiezen scenario, wel nemen bijna alle gemeenten de voorwaarde op dat het scenario van 5% moet worden aangevuld conform de oorspronkelijke opdracht. Met het kiezen voor het scenario van 5% volgt Hoorn dezelfde lijn als in ieder geval de gemeenten Alkmaar en Den Helder.

7. Financiële gevolgen

In de begroting 2026 van de gemeente Hoorn is rekening gehouden met een bezuinigingspercentage van 5%, dit is afgerond € 248.000. Met het voorliggende 5% scenario wordt dit bedrag niet gerealiseerd. De GGD zal bij hun Begroting 2026 met aanvullende maatregelen moeten komen die leiden tot een bezuiniging op de gemeentelijke bijdrage van Hoorn voor in totaal € 248.000.

8. Communicatie

De Kadernota en zienswijzen worden in het algemeen bestuur van 12 maart 2025 geagendeerd. Na de vergadering van het algemeen bestuur worden de gemeenten geïnformeerd over de besluitvorming.

9. Realisatie

Na kennisname van de zienswijzen van de raden, staat de kadernota 2025 van de GGD HN ter vaststelling geagendeerd voor het AB op 12 maart 2025.

Deze kadernota 2026 is gebaseerd op de ingezette lijn uit de voorgaande Kadernota's en de begroting 2025 waarop gemeenteraden hun zienswijze hebben ingediend

Hoorn, 7 januari 2025

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester